

תמצית דברות קודש של כ"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל

שב"ק פרשת בהעלותך תשפ"ג

נכתב כפי הבנת הכותבים

[בלתי מוגה - מיוחד לחזרה]

ליל שב"ק

"ויצעק משה אל ה' לאמר א-ל נא רפא נא לה". וברש"י: אמר לו השיבני אם אתה מרפא אותה אם לאו.

ובמדרש (אבות דר' נתן פרק ט') כתוב עוד יותר ש'באותה שעה עג משה עוגה קטנה ועמד בתוכה ואמר איני זו מכאן עד שתתרפא מרים אחותי'.

והנה הרי כתיב 'והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה', וידוע הקושיא איך היה יכול להיות עניו בראותו שהבורא כל עולמים מדבר עמו פנים בפנים, ומרגלא בפומי' דעלמא התירוץ שחישוב משה לעצמו שאילו היה לאיזה אדם אחר נשמה גבוהה כמוהו היה עולה במדרגות רמות הרבה יותר ממנו. אבל עכ"ז יש להבין שאם קטן ועניו כ"כ היה בעיניו, האריך העני לדבר כן להקב"ה, ולתבוע שהקב"ה ישיבנו וירפא אותה. בשלמא אנחנו אין אנו מבינים למי אנחנו פונים ומדברים, וממילא שייך שיטוחו דברים של חוצפא כביכול כלפי מעלה, אבל משה רבינו הרי מי כמוהו הבין מי הוא השיי"ת, וא"כ האריך העני בעצמו לדבר כן כלפי מעלה.

ונקדים את שכתב הגאון [מווילנא] זי"ע שמושה רבינו היה לו כח מיוחד שכשאמר ב' פעמים 'נא' היה יכול לפעול כל מה שרצה, ולכן אמר כאן א-ל נא רפא נא לה, ועי"ז פעל שריפא אותה השיי"ת, ולכן כשביקש ליכנס לארץ ישראל ואמר 'אעברה נא ואראה וגו'', אמר לו הקב"ה 'אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה', דהיינו שלא יאמר עוד הפעם 'נא', שאז יפעל שיוכל ליכנס [וזה לא היה רצון ה' בכדי שיהיה בידו לשפוך חמתו על עצים ואבנים בחובן הבית ולא יעשה כליה בבני חלילה, שלא היה שייך אם היה משה מכניסם לארץ ובנה להם את בית הבחירה].

ומצינו שמושה רבינו השתמש בלשון זה לאחר חטא העגל כשרצה

הקב"ה לעשות כליה לעם ישראל, כשאמר 'מחני נא מספרך', ועומק כוונת משה היתה לעורר החזרת העולם לשורשו [ששם אין חטא]. והוא עפ"י הידוע שקודם בריאת עולם הזה נעשית שבירה בהמידות [הנקראת 'שבירת הכלים'] ב'עולם התוהו', ורק אח"כ נברא עולמינו 'עולם התיקון', וידוע שכל השבירה באה ע"י שלא היה ביטול בין המידות כביכול, וכל אחת אמרה 'אנא אמלוך' [ואכמ"ל], ומשה רבינו ע"י ביטולו הגמור לבני ישראל, שעל אף שאמר השיי"ת שיכלה את בני ישראל ויתחיל שוב ממושה, הוא לא התפעל מזה כלום והיה מוכן באמת שימחה אותו לגמרי לטובת כלל ישראל, עורר בזה שוב את ביטול ה'אנא אמלוך' של עולם התוהו, ועי"ז עורר למעלה החזרת העולם לשורשו, ובזה הציל את כלל ישראל מכליה.

וכאן כשהתפלל על מרים השתמש משה רבינו בשם 'א-ל' דייקא, שהיא השם הראשון של הי"ג מידות של רחמים, וכוללת כולם.

והנה א"ל במילואו [אל"ף למ"ד] בגי' קפ"ה, ובכח זה נהרגו ה'קפ"ה אלף של חיל סנחריב מלך אשור שמתו בלילה [קודם שהיה אמורים להחריב את המקדש], וכל זה בשביל בטחונו של חזקיהו המלך שבטח בה' והלך לישן בשלוה בידעו כי הוא ביד ה', ובלילה מתו כולם בשמעם שירת המלאכים. ואמרו חז"ל (סנהדרין צד.) שרצה הקב"ה לעשות את חזקי' משיח, אלא שמפני שלא אמר שירה לא נעשה משיח, שאילו היה אומר שירה היה הורג משאר האומות עוד קפ"ה אלף נגד עוד שם א"ל במילואו והיה נתתקן אז התיקון השלם! [וביאור הענין, היות והמילוי של השם א"ל [אל"ף למ"ד] ב"פ בגי' ש"ע נהוירין הרי הוא מעורר אור גדול זה המורה על הגילוי גדול של אור פני מלך חיים, שהוא אהבתו יתברך לכל איש ישראל בלי שום גבול].

ועי"י שאנו אומרים שירה בכל יום מתעורר עוד הפעם כח שם א"ל, וכשאומרים אומרים שירה למטה אומרים שירה למעלה ועי"ז נתעורר מבין שניהם ב"פ שם א"ל שיהיו עולה ש"ע, כנגד השי"ע

שירה והיה מעלה הגבורות היה הורג בכח כפלים כמו אברהם, והיה מתקן העולם כולו והיה עושה הזווג כראוי, וכשלא אמר שירה לא הרג אלא כנגד א"ל אחד, ושאר כל האומות נשארו לימות המשיח שאז יעלו הגבורות ויתקן העולם כראוי...

¹ ז"ל ספר הליקוטים בפרשת תולדות: "...ומש"ל עולה ב' פעמים אל"ף למ"ד, והם הש"ע נהוירין שנותן לה, ובזה יובן מ"ש ז"ל (סנהדרין צד.) ביקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח ולסנחריב גוג ומגוג, והוא כי אברהם היה מן הא"ל הזה שבפנים ולזה כאשר בא להלחם עמהם מתו קפ"ה ראשי גייסות, לפי שכל בחינה מן הא"ל הזה יש בה אורות לאין תכלית, ובימי חזקיהו אילו היה אומר

נהורין כנ"ל. ובפרט השירות ותשבחות של ליל שב"ק, עושה ייחוד נפלא והשכינה מאירה בהני ש"ע נהורין כידוע מהכוונת ליל שב"ק, שבימי החול היא מתגוללת בעפר מפני מעשינו, אבל בשבת מפני שבני ישראל באים בחביבות ואהבה גדולה, היא אתעטרת בכמה עטרין לגבי מלכא קדישא עילאה, ובסוד הז' מרגלאן שמכונים בהז' ווין של וישתבח ויתפאר וכו' של הקדיש בליל שב"ק, ועל ידה מתעוררין כל מיני ישועות, ובפרט רפואות [כמ"ש בהקדמת התיקונים דף יב ע"ש], דכל דינין מתעברין מינה, ואיהי אשתארת ביחודא דנהירא קדישא, וכל שולטני רוגזא ומארי דדינא שסובבים את האדם וגרמו לו חולאים, כולוהו ערקין ואתעברו מינה. וגם אומרים 'הפורש סוכת שלום עלינו' שהיא ר"ת ש"ע, ו'שלום' הוא התקשרות כנודע, המורה על חיבור יסוד ומלכות דהיינו ייחוד קוב"ה ושכינתה.

וזהו גם עבודת הדלקת הנרות בכניסת שבת ע"י האשה, דוגמת השכינה בבחי' אשת חיל עטרת בעלה, להאיר להשכינה הק', והאיש אומר 'מזמור שיר ליום השבת' שהר"ת ג"כ בגי' ש"ע, ובצירוף האיש והאשה, מתייחדים למעלה קוב"ה ושכינתה ע"י עבודת בני ישראל, כמו שאומרים 'לכה דודי לקראת כלה' שהיא התקשרות גדולה, וכל אחד מרגיש אז את ה'טעמו וראו כי טוב ה', ועי"ז יכולים אנחנו לקשר את עצמנו לבורא כל העולמים.

וכמו שפי' המגיד מקאזניץ זי"ע הלשון 'ברוך שבחר בהם ובמשנתם', שהקב"ה עושה את עצמו כ'בחור' להשתעשע עמנו, וזהו שאנו אומרים בכל יום 'הבחר בעמו ישראל', ואח"כ 'שמע ישראל' ל' שהיא שיר א-ל.

וזהו שאמר משה לאהרן 'שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות' (לשון רש"י ד"ה בהעלותך), שהוא מדליק את נשמות ישראל כמבואר בספד"ק, והוא ענין נצחי כמו שכתב הרמב"ן שקאי גם אנר חנוכה, וביאר הקדושת לוי (בקדושה שלישית לחנוכה) שקאי גם אנר שבת ונר בית הכנסת, שהוא הדלקה נצחי.

וגם רצונו עולה ש"ע, וכפי שביארנו כבר רבות שבזה שאנו מניחים הרצועות בכל יום ויום על אצבעותינו אנו עושין הקידושין בינינו ובין קוב"ה, וכמו שאומרים 'וארשתוך' שהיא לשון אירוסין, וקידושין נעשה ע"י טבעת עגולה, והוא מורה על עולמות ה'עגולים' [שכידוע יש עולמות יושר ועולמות עגולים, ואכמ"ל] ששם אין סדר השתלשלות ושייך לכל אחד להתדבק עם קונו, ע"ד עיגול שכל אחד קרוב לנקודה האמצעית שלה כמו האחר ואין אחד קרוב יותר מאחר, וזה מורה כי אהבתו אלינו הוא בלי גבול וכלי ערך ואין חילוק בהמצב בה שורה האדם, וככל שהוא רוצה להתקרב אליו ית' הרי 'קרוב ה' לכל קוראיו'.

ובזה יובן מה שעשה משה רבינו עיגול, שכנ"ל עיגול מורה על

התקשרותנו בה', ואמר משה להשי"ת 'אם אנו קרובים כ"כ ומקושרים בטבעת עגולה כחתן וכלה, איך יכול להיות דבר זה שיצטרע מרים', וזהו הענינות הכי גדול ששייך, שהרי היא [מרים] דיברה נגדו, והקב"ה בא ונקם בשבילו שהצטרע אותה, ואדם רגיל שמוח כשאחד נוקם בשבילו, אבל לא כן משה רעיא מהימנא שכל זה לא פגע ולא נגע בו כלל, ולא די שלא שמוח אלא אדרבה הוא מבקש 'א-ל נא רפא נא לה'.

ותיבת 'רפא' היא אותיות 'פאר', דהיינו תפילין, ובפרט בשבת שמניחים תפילין דקוב"ה, ואז מתקיים 'פארו עלי ופארי עליו וקרוב אלי בקראי אליו'.

והנה מרים היא סוד תורה שבעל פה כנודע, וכדברי קודש של מרן המגיד מקאזניץ זי"ע בעבודת ישראל (פרשת חוקת באמצע ד"ה אז ישיר), 'והנה הבאר היא סוד תורה שבעל פה בזכות מרים והיא מסטרא דנוקבא, לכן כתיב אז ישיר ישראל, בסוד כנסת ישראל, הרימו קרנם בתורה שבעל פה, ולא נזכר שם ה' וגם שם משה שהם סוד דכורא והבן, והנה השירה הזאת היא סוד התעוררת המלכות להתייחד עם דודה, לכן בכל פעם שישנו מים מן הבאר אמרו ישראל את השירה הזאת כדאיתא במדרש, דהיינו שעל ידי כח השירה נתעוררת המלכות היא הבאר להתייחד וממילא באה השפע, עכ"ל.ק. וזהו ענין בארה של מרים שטעמו בה כל הטעמים שבעולם, והיינו טעמי התורה, שמשם שאבו כל מיני השגות בתורה שבע"פ.

והרי כל ענין תשבע"פ היא ב'פה' [הנלמד מהתורה שבכתב, וע"ד שכתב בזה"ק (ח"א מז): מלכות פ"ה, תורה שבעל פה קרינן לה] וזהו היתה כוחה של מרים וכמ"ש 'ותען להם מרים', וכאן פגמה מרים בפה שדיברה על משה, והיה משה רבינו מתירא שפגם זה יעשה רושם גדול בכלל ישראל, שיחסר להם בהשגתם בתורה, ולכן הפציר מאד שתתפא ויתתקן הפגם הזה, שלצורך הייחוד צריכה הכלה שתהיה בריא ונרפא מכל מחלה.

והרי כלל ישראל צריך רפואות, יעזור השי"ת, שע"י השיר של בני ישראל, שהוא שי"ר א"ל, ובשב"ק בפרט, יימשך לכולנו כל הרפואות וישועות, והרי בימי חזקיהו לא זכה למשיח רק מפני שלא אמר שירה, יעזור ה' שע"י השיר שאנו אומרים יתעורר נקודת משיח וזוכה לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

צווייטע תורה

ברש"י (ד"ה בהעלותך) ז"ל: למה נסמכה פרשת המנוחה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן תנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות. עכ"ל.

בקיצור להקל על הלשון כנודע).

וזה מורה על גדלות בני ישראל שכל עבודת שבט הלוי משולב בעבודת בני ישראל, וכל כוחם הוא ע"י שמעוררים הנקודה הפנימיות של כל יהודי.

של"ם

"ומבן חמישים שנה ישיב מצבא העבודה ולא יעבוד עוד". וברש"י: ולא יעבוד עוד, עבודת משא בכתף, אבל חוזר הוא לנעילת שער, לשיר, ולטעון עגלות, וזהו 'ושרת את אחיו' עם אחוהי כתרגומו.

מקודם נקדים לשונו הטהור של ה'אגרא דכלה', וזל"ק, 'ומבן חמישים שנה ישוב מצבא העבודה ולא יעבוד עוד. יתפרש ברמז צב"א בגימ' אח"ד, וע"ד ואותן המיוחדים יחודי קריאת שמע שהם אח"ד, וע"ד נקראים אנשי הצב"א וכנגד זה היה צ"ג כלים בבית המקדש מנין הוי"ה בהיכל, וכבר ידעת לעתיד לבוא ב"ב יהיה אור הלבנה כאור החמה (ישעי' ל"ב) ויהיה הוי"ה אח"ד ושמו אח"ד (זכרי' י"ד ט), שגם יחודא תתאה ברוך שם וכו' יסתיים באח"ד ולא בחילוף אתון ועד, ואז יהיה יחודא תתאה גם כן בכ"ה אתון כמו יחודא עילאה ויהיו ב' היחודים נ' אתון (שכעת הם רק מ"ט) בסוד ויפן כ"ה וכ"ה (שמות ב' יב), וזה שרמז ומבן חמישים שנה (שנה, יתפרש על שינוי האותיות שכל אות נשתנה מחבירתה) ור"ל כשיהיה היחוד חמישים אותיות אזי ישוב מצב"א העבודה ישוב האדם מלעבוד את העבודה בבחינת צב"א היינו אח"ד וע"ד כי יהיה י"י אחד ושמו אחד שגם יחודא תתאה יסתיים באחד וזהו ולא יעבוד עוד (אתון וע"ד) שכעת הם בחילופי אתון רק יהיה י"י אחד ושמו אחד ב"ב אמן והבן והמשכיל יתבונן לפרש כל הפרשה ברמז הלז' עכ"ל"ק.

וביאור הענין בקיצור, כי ידוע שיש 'יחודא עילאה' המורה על היחוד התמידי שיש למעלה בין אבא ואמא [חכמה ובינה] שהם נקראים 'תרין ריעין דלא מתפרשין', ומאידך יש יחוד הנקראת 'יחודא תתאה' המורה על יחוד קוב"ה ושכינתיה [ספי' זעיר אנפין ומלכות] שיש ביחודם הפסקות. וע"ד העבודה הוא כי למעלה אלוקותו ית' ואחדותו הוא נהיר ובהיר עד שאין שום תפיסת מקום לישות נפרדת, ולכן הכל מתבטל מאליו ומתכלל באלוקות, משא"כ כאן למטה שחושך מכסה את הארץ ואין יחודו נראה לכל, ונראה לנו כאילו יש דברים חוץ מאלוקותו ית' ח"ו. ולעתיד לבוא יזכו ליחוד בין הני שני יחודים וגם כאן למטה יהיה יתגלה מלכותו לעין כל.

ועבודתנו הוא להאיר גם עכשיו מה' יחודא עילאה' שיתאמת אצלנו שאין שום דבר חוץ מאלוקותו ית' ש, והכל בטל ומובטל כלפי יחודו, ולחיות את חיינו עם תחושה זו, וכשאנו חיים 'חיים שלעתידי' בזה אנו מקרבים הני תרי יחודים וממחישים גאולתנו.

וצריך להבין למה חלשה דעתו, הרי ביום חנוכת המשכן 'ויהי ביום השמיני', היה הכל מסתובב סביב לו, והוא עשה הכל, וגם כל הקרבנות שהקריבו הנשיאים מי עשה עבודתם, הרי הוא ובניו, וא"כ מה שייך חלישות הדעת.

אלא הענין הוא כמו שכתבו כל הספה"ק ש'בהעלותך את הנרות' קאי על נשמות ישראל, שאהרן הכהן בעבודתו הדליק את נשמות ישראל שיבערו בה', וא"כ י"ל שלא חלשה דעתו כ"כ שלא היה לו חלק בהקרבת הנשיאים, רק רצונו העז היה דייקא לזכות לה' בהעלותך את הנרות', כי אהרן הכהן שהיה האוהב שלום ורודף שלום לא יניח ולא ישקוט עד שיוכל להעלות את נשמת ישראל בכל הדורות, וכדברי הרמב"ן והקדושת לוי הידועים.

והנה שבוע זו היא שבוע של קיבל תפילות, שאצל משה רבינו נתקבלה תפילתו ונרפאה מרים, וגם טענת 'למה נגרע' נענה ונקבע פסח שני.

ואף יותר מזה אמר הרה"ק ר' מענדל ווארקער זי"ע, פעם כששאל את בנו הרה"ק ר' שמחה בונם זי"ע היכן מצינו שיענה השי"ת את האדם אף בלי שיבקש על זה, אמר לו אצל הגר, שלא מצינו שהתפלל ישמעאל, ענה לו, לא, שהרי כתיב 'כי שמע ה' אל קול הנער' משמע שישמעאל אכן ביקש, אמר לו שמצינו זה אצל חנה, ענה לו שמ"מ הרי היא היתה (שמואל-א א יג) 'מדברת על לבה', אבל בשבוע זו אצל אהרן מצינו דבר זה, שהרי לא אמר אהרן כלום ורק חלשה דעתו, וכבר השיב לו השי"ת 'שלך גדולה וכו'.

ואיתא בספה"ק חשבונות נפלאות עה"פ 'קח את הלויים מתוך בני ישראל', שעבודת הלויים מרומז 'בתוך' בני ישראל, שהכהנים והלויים הם שלוחי בני ישראל, ועבודתם היא פנימיות כל ישראל, כמו הלב שהיא באמצע האדם ומשפיע חיות לכל גופו.

וכן כתב מרן החתם סופר זי"ע 'קח את הלויים מתוך בני ישראל, רמז כי התוך של ישראל הוא אות הרי"ש, ואותיות י"ש--א"ל מימין ומשמאל ורי"ש בתוך, ור"ש במילואו אותיות שי"ר, חלקם של לויים, וזהו 'קח את הלויים מתוך בני ישראל', וק"ל'.

וזה לשון ה'אגרא דכלה', 'קח את הלויים מתוך בני ישראל: בכל מקום אמר 'מתוך בני ישראל', רמז שהם פנימיות בני ישראל, כמו הלב הנתון באמצע הגוף ומשפיע חיות לכל האברים, על כן הם אמצע אותיות ישראל'ל במילוי כזה יו"ד שי"ן רי"ש אל"ף למ"ד, אותיות האמצעיים הם לויים, וזהו מתוך בני ישראל ממש (ואל תתמה על החפץ כי לויים נכתב בכל מקום ביו"ד אחת כי כבר ידעת כי דגשת היו"ד מורה על יו"ד נוספת ובא

ומבואר בזוה"ק (ח"א יח): כי שמ"ע ישראל ל מורה על יחודא עילאה, וברו"ך ש"ם על יחודא תתאה, ומשום זה נחסר אצל ברו"ך ש"ם' והוא עולה רק לכ"ד, אבל בבוא זמן המקווה בזמן הגאולה, יהיו לשניהם כ"ה ויעלה ביחד חמשים, המורה על הבנה בהירה ע"ד 'חמשים שערי בינה', ואז יהיה ה' אחד ושמו אחד.

והנה נחלקו רש"י והרמב"ן כאן בענין שירת הלויים לאחר נ' שנה, שרש"י כתב שחוזר לשיר (ע"י לשונו לעיל), והרמב"ן (בד"ה ולא יעבוד עוד) הקשה שא"כ גם לפני ל' שנה ישיר, ומסיק שגם לאחר נ' שנה אינו חוזר לשיר ג"כ, דעבודת השיר ועבודת משא הארון תליא הא בהא, עיי"ש.

ולפי דברי האגרא דכלה הנ"ל יובן שיטת רש"י שלאחר גמר משא הארון, כשמגיעים לבחינת 'חמשים' מגיעים להשגה אחרת ושיר אחר לגמרי הגבוה מן הראשונה ע"ד שמ"ע ישראל ל - שיר א"ל, שהוא שיר דלעתיד.

ויבואר עוד דהנה יש ג' מיני שירה, שיר, שירה, ושיר השירים. 'שיר' היינו בחינת דוכרא, ו'שירה' היא בחינת נוקבא, ודבר זה ביאר המהר"ל בספרו נצח ישראל (פרק מ"ח), שהנוקבא משתנה גופה מזמן לזמן יש לה עת ללדת, עת לינוק וכו', אבל הדוכרא אינו משתנה גופו וכוחו, וזה מורה על קביעות ותקיפות, ולכן כל השירות המה בלשון נקיבה וכגון 'את השירה הזאת', אבל לעתיד לבא יתקיים הפסוק 'שירו לה' שיר חדש', 'שיר' שהוא לשון זכר, שהוא בתוקף ובקביעות יותר ואינו משתנה עוד לעולם [ואע"פ שאיתא במדרש על השירה שאמרו על הים שנאמר גם לע"ל, עכ"פ יהיה אז בבחינה אחרת].

אבל יש שיר גדול יותר והוא שיר השירים, דהנה מבואר בזוה"ק ששלמה המלך אמר שיר השירים ביום שחינד את ביהמ"ק, דהיינו שביום שחינד את בנין הנפלא שעשרת אלפי בני אדם בנו אותו, ובעת שהמשיך את השכינה לשכון בתוכה, ע"ד הכתוב 'תוכו רצוף אהבה', דייקא אז אמר שיר השירים. וביאור הענין עפ"י מה שמצינו שכתב הרמב"ם בהל' בית הבחירה (פ"ד ה"א), שמיד כשבנה שלמה המלך את הביהמ"ק כבר הוכן מקום לגנוז את הארון בעת החורבן. ולכאורה דבר פלא הוא למה הוצרך הרמב"ם לכתוב ענין זה בהלכות בית הבחירה, אלא הענין הוא שהרי הארון נגזז במקומו, והעומק בזה, שהוא שנטמן שם במקום המקדש להיות שם לדורות שהיות ומקום הארון אינו מן המידה, ואינו מצוצמם למקום או זמן אזי הוא ממשיך מ'מקומו' קדושות המקדש בכל מקום שיש בן אדם העובד את ריבונו ועושה רצון קונו, ע"ד הפסוק 'בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך', וזהו ענין שיר השירים, שהוא שתי שירים, אחד מיד ואחד לדורות.

והקדושה שהמשיך שלמה בעת שחינד המקדש פעל על הזמן ההוא אבל ביותר הוא קדושה נצחית, ולמד את בני ישראל איך לעבוד את

השי"ת בכל מצב ומצב, להמשיך קדושת המקדש אף בעת החורבן, ושקדושה זו אינו מתבטל לעולם, והיא ענין האש הנובע בקרב ישראל תמיד, ומאש הזה יבנה הביהמ"ק במהרה בימינו, ומשום זה שר שלמה אז את השיר השירים שגם הוא שיר לזמן ולדורות לכל אורך הגלות ולעת"ל.

וכתיב (ישעי' ס"א) 'קומי אורי כי אורך וגו'', ואע"פ שנראה ש'החושך יכסה ארץ' כמו שהפסוק שם מומשיך, מ"מ באמת 'בא אורך' אף בעת הגלות כמו שביארנו לעיל שזהו עיקר עבודתנו, והצדיקים כבר בערו כל חייהם בהנהגה דלעתיד, שבאמת הרי 'מלא כל הארץ כבודו' ולית אתר פנוי מיני', רק שצריכים להשים מחשבה יתירה לראות זה בכל מקום וזמן, וכשהולכים במחשבה זו אז נעשית אחדות הני שני יחודים בבחי' 'אחד באחד' גם עכשיו עוד בהיותנו בגלות.

וידוע ששיר השירים נקרא 'קודש הקדשים', והוא ענין שער החמשים [שהוא למעלה מדרך הטבע הנגלית המרומז ב'שבע' ע"ד 'שבעת' ימי בראשית, וחמשים בא אחר 'שבעה פעמים שבעה'], וזהו 'ומבן חמשים שנה', שכשמגיעים לבחי' שיר השירים שהוא היכל ק"ק שער החמשים, שגם עתה בגלות הוא אומר 'שיר' (בלשון זכר), דהיינו שירה ועבודה דלעתיד, וכנ"ל שנטע שלמה המלך הכח לחיות בהנהגה דלעתיד גם בהיותנו בגלות, 'ישוב מצב'א העבודה ולא יעבוד עו"ד', שאינו צריך לעבוד רק עבודה של גלות, עבודה מעשית המרומז במשא הארון בכתף, שאז האדם כל כולו בוער לה', והוא כבר משיג וממחיש את סוד 'אחד באחד' שיחודא עילאה ותתאה נתאחדו אצלו, שכבר רואה כאן בעולם הזה ובחשכת הגלות שמלוא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיניה, וממילא בפנימיותו גם ה'ועד' הוא 'אח"ד'.

וזהו ענין אהרן שמדליק את הנרות, כמו שכתבו הספה"ק שקאי ע"ז שמדליק הנשמות של כלל ישראל, והוא הדלקה נצחית, כמו שכתב הרמב"ן (ד"ה בהעלותך) שקאי גם אנר חנוכה, וביאר הקדושת לוי (בקדושה שלישית לחנוכה) שקאי גם אנר שבת ונר בית הכנסת, וגם 'נר ה' נשמת אדם', והוא מדליק אותם בתמידות מלמעלה גם בזמן הזה.

וזהו בחי' 'אחד באחד' לצרף אחד מלמעלה ואחד מלמטה, וכשהאדם מקשר מעלה ומטה הוא מדליק את נשמתו גם בגלות, והוא דבר נצחית, ומורה להאדם איך לעבוד את השי"ת בכל מצב ומצב, ועי"ז יכול להשיג בחי' שיר, אע"פ שבחיצינות אין לנו עכשיו אלא שירה.

וכתב הרמב"ם בספר המצוות (שרש שלישי) שעבודת משא הארון בכסף לא היתה נוהגת אלא במדבר, וכתב על זה הרמב"ן שאינו כן אלא שעבודת משא הארון לא נתבטלה מעולם, עיי"ש, וי"ל עומק כוונתו שמשגגנו הארון הרי כל אחד מישראל נושא אותה, וכנ"ל

שענין גניזת הארון היא שיכולים להמשיך קדושת המקדש בכל מקום וזמן.

וברמ"ע מפאנו (מאמר המדות מידה ג) יש חשבון נפלא האריך מספר כל השנים שהשרה הקב"ה שכנתו בין בני ישראל, במדבר אצל המשכן, שילה, נוב וגבעון ומספר שנות קיומם של השני מקדשות, מקדש ראשון ושני, עולה כמספר שמע ישראל וברוך שם, עיי"ש. וממילא גם בעת שאין לנו הבנין בפועל הרי יש לנו ה'שמע ישראל' שהוא השיר א"ל שאינו משתנה לעולם.

והנה הלויים הם הפנימיות של בני ישראל, וכמו שהבאנו ליל שב"ק מה'בני יששכר' ו'החתם סופר' רמזים בפ' הכתוב 'קח את הלויים מתוך שני ישראל', שעבודת הלויים מרומז 'בתוך' אותיות בני ישראל, עיי"ש, ועבודת הלויים נוגע לכל אחד ואחד מישראל בכל מקום ובכל זמן ומצב.

ואע"פ שהדלקה כשרה בזר, כתב הספורנו שלעולם הדליק אהרן בעצמו, והיא מפני שרצה להדליק נשמת ישראל, וזהו קיים לעד ולנצח עד היום הזה. וכתב הישמח משה רמז נפלא שהנר מערבי היא כמו הכותל המערבי, שמעולם לא זזה שכינה משם, שהיא הדלקה נצחית. שהרי אמרו"ל על נר המערבי 'עדות הוא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל', והרי המנורה היתה בתוך האהל מועד ואסור לבני אדם ליכנס שם, רק הכהנים לצורך עבודה, ומהו העדות אם אין לך מי שרואה אותה, אלא מוכח שהעדות קאי על זמן הגלות, שנגנזה המנורה בעוד נר מערבי דולק ועדיין דולק במקום שנגנז (לשון החי"ה ר"ם בד"ה בהעלותך), ועיקר העדות היא בזמנה"ז, שבזמן שהמקדש קיים אין צריכים לעדות, הרי הכל רואים בחוש שהשכינה שורה בביהמ"ק, אבל בזמן הגלות צריכים לעדות זו שידלקו נשמת ישראל מן ההנר מערבי ע"י אהרן כהנא קדישא.

ובזמן החשמונאים עוררו בחינה זו, שבדרך הטבע אין עולה על הדעת כלל שקצת חלשים מועטים ינצחו למלכות יון של אלפי רבבות חיילים גיבורים, אלא שעוררו את אהרן הכהן מלמעלה והוא הדליק את נשמתם, והם בערו בה' למטה, וא"א לשום דבר לעמוד

נגד הכח היחוד הזה של מעלה ומטה בחי' 'אחד באחד' כנ"ל.

ושבוע זו היא שבוע של קיבל תפילות, כמו שרואים בפרשת פסח שני שנתקבלה טענתם 'למה נגרע', וגם תפילת משה א-ל נא רפא נא לה' נתקבלה ונתרפא מרים, וכמו שאמר הרה"ק ר' מענדעלע ווארקער שאהרן הכהן נענעה אף בלי בקשה שרק 'חלשה דעתו' (עיי' לעיל ב'צווייטע תורה' דליל שב"ק), שאין צריכים לבקש במילים, צריכים רק לכסוף, ולהשתוקק להיות קרוב לה' בהתלהבות הנשמה, ולחשוב שרוצים להיות קרוב לה', ומיד נענה, שיש עבודה למעלה של 'בהעלותך את הנרות', וכלל ישראל למטה מצטרפים כפי יכלתם ע"י ה'שיר א-ל', והתקשרות הזה אינו מתבטל לעולם.

ולכן אומרים שיר השירים בערב שבת, ששבת היא מעין העתיד, ואיתא בזה"ק במדרש הנעלם (ריש פרשת וירא, צח.) שכחלה ר' אליעזר קודם פטירתו גילה סודות רבות ונשגבות בנגלות ובסערי תורה וכשנכנס ר' עקיבא לבקרו בערב שבת דרש בסוד בהרת עזה כשלג, שלש מאה הלכות פסוקות, ולימדו רי"ו טעמים שבהפסוקים שבשיר השירים, וענינו של ר' עקיבא היו מורידות מים, אבל כשהגיע להפסוק 'סמכוני באישיות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני' (שה"ש ב"ה), לא היה יכול עוד ר' עקיבא לסבול, ונשא קולו בבכי וגעה ולא היה יכול לדבר מפחד השכינה שהיתה שם, והוא ע"ד שכתב האור החיים הק' עה"פ 'ויכלו השמים', שהיא לשון כלות הנפש, וכל אחד מרגיש בלבו שאיזה דבר בוער כשאומרים 'מזמור שיר ליום השבת', שמתעורר אז היחוד חתן וכלה, שאע"פ שבכל השבוע אנו מסתובבים בטרדת הזמן, בשב"ק באים ואומרים שירות ותשבחות להשי"ת, וזהו מה שכתוב בלויים 'ולוו עליך', שהוא ענין לוי' שאנו 'שושבינא דמטרוניא' המעוררים יחוד קוב"ה ושכנתו ע"י השיר שלנו, ושיר זה היא שיר נצחי.

וזאל דער אייבערשטער העלפן מ'זאל האבן די סייעתא דשמיא, מ'זאל האבן די דעת ווי אזוי זיך צו זיין מקושר מיט די חיי החיים, ביז דער אייבערשטער וועט אונז לעכטיג מאכן, און מ'וועט זוכה זיין צו די לעכטיגע מינוט בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

להערות והארות או לקבל הגליון מדי שבוע בשבוע ע"י אימייל יש לפנות להמערכת ע"ד office@mechonsb.com

